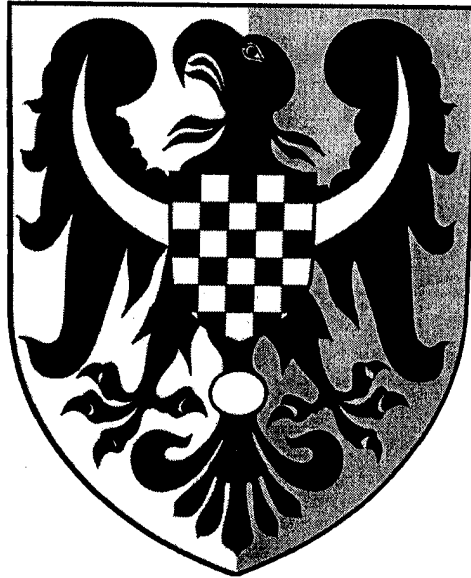

Powiat Jaworski

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
na lata 2011 - 2020**

*Program opracowany przez
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze*

Jawor 2011 r.

Wstęp

Występujące zjawisko przemocy w rodzinie w całym kraju staje się coraz poważniejszym problemem społecznym, walka z nim jest trudna i wymaga ingerencji jednostek samorządu terytorialnego w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa ofiarom przemocy. Przemoc jest naruszeniem podstawowych praw człowieka, niszczy poczucie własnej wartości, szacunku i zaufania do innych ludzi. Jeżeli nie ma zdecydowanej reakcji i interwencji ze strony instytucji pomocowych następuje jej nasilenie ze strony sprawcy.

W celu skuteczniejszego przeciwdziałania przemocy w rodzinie została znowelizowana ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która obowiązuje od 1 sierpnia 2010 r. Wprowadzone zmiany mówią o tym, że rodzice i opiekunowie małoletnich mają bezwzględny zakaz stosowania kar fizycznych wobec dzieci. Ofiara przemocy domowej ma prawo do ogólnego wsparcia (kryzysowego, psychologicznego, prawnego itd.) oraz do bezpłatnej obdukcji lekarskiej. Może także zażądać opuszczenia przez sprawcę przemocy wspólnego miejsca zamieszkania. Ponadto, nowe przepisy potwierdzają możliwość niezwłocznego interweniowania w przypadkach przemocy wobec dzieci.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązała Radę Ministrów do przyjęcia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który określa szczegółowe działania w zakresie:

- zapewnienia ochrony i udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą,
- oddziaływań korekcyjno -- edukacyjnych na osoby stosujące przemoc,
- podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 Ustawy do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

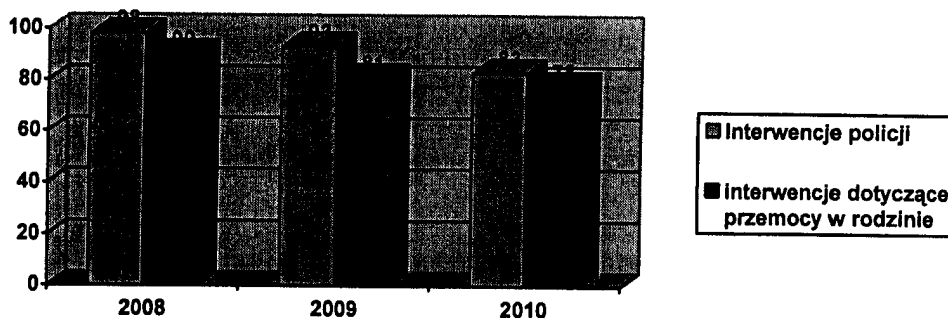
Niniejszy program powstał w oparciu o Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Podjęte na jego podstawie działania mają przyczynić się do poprawy sytuacji rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zapobiegać występowaniu tego zjawiska. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie przewiduje współpracę wielu instytucji i służb na rzecz pomocy ofiarom przemocy. Realizowane na jego podstawie działania powinny również wpłynąć na poprawę przepływu informacji, co pozwoli na usprawnienie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

I. Analiza rozpoznanego problemu przemocy w Powiecie Jaworskim

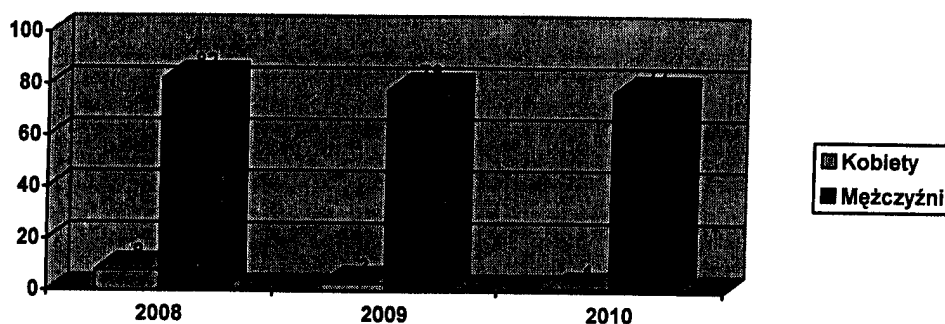
Dane na podstawie przeprowadzonych interwencji domowych przez Komendę Powiatową Policji w Jaworze w latach 2008 - 2010.

	2008	2009	2010
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych – ogółem	98	93	83
w tym dotyczące przemocy w rodzinie	90	81	78
Liczba sprawców przemocy w rodzinie – ogółem	90	81	78
w tym: - kobiety	8	3	1
- mężczyźni	82	78	77

Wykres 1. Liczba przeprowadzonych interwencji policji w latach 2008 – 2010.

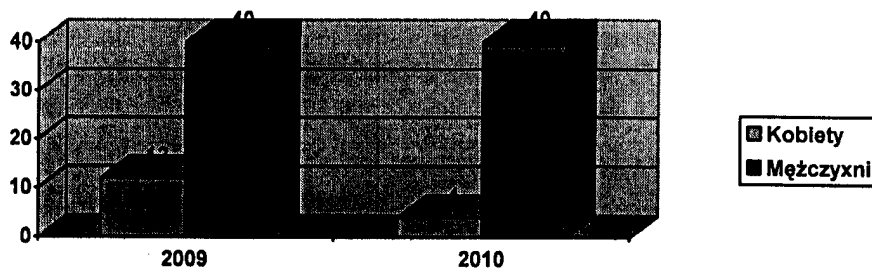
Wykres 2. Liczba sprawców przemocy w rodzinie w latach 2008 – 2010.

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze dotyczące liczby osób objętych programem korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie w latach 2009 – 2010.

	2009	2010
Liczba osób objętych programem korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie	52	44
w tym: - kobiety	12	4
- mężczyźni	40	40

Wykres 3. Liczba osób objętych programem korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie.

Powyższe dane na temat przemocy w rodzinie nie przedstawiają całego obrazu występującego zjawiska. Powodem tego jest zbyt mały przepływ informacji między instytucjami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie oraz brak jednolitego rejestru przypadków przemocy domowej. Również wiele przypadków przemocy w rodzinie nie jest zgłaszanych głównie z powodu strachu, wstydu oraz biernej postawy świadków przemocy.

II. Podstawa prawna programu

1. Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.(Dz. U. 125, Nr 10494, poz. 842.
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).
3. Krajowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Program Pomocy Dziecku i Rodzinie Powiatu Jaworskiego na lata 2008 – 2012, przyjęty Uchwałą Nr XXIII/122/08 Rady Powiatu w Jaworze z dnia 24 kwietnia 2008 r.
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, art. 72 § 1 pkt. 6 „Zawieszając wykonanie kary, sąd może zobowiązać skazanego do poddania się leczeniu, w szczególności odwykowemu lub rehabilitacyjnemu, albo oddziaływaniom terapeutycznym lub uczestnictwu w programach korekcyjno – edukacyjnych”.

III. Założenia programu

1. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy.
2. Tworzenie powiatowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Zmiana postaw i przekonań mieszkańców Powiatu Jaworskiego w sprawie przemocy w rodzinie.
4. Promowanie wartości rodzinnych bez użycia przemocy.

5. Edukacja w zakresie skutków stosowania przemocy.
6. Doskonalenie oraz kształcenie zawodowe kadry.

IV. Miejsce i czas realizacji

Program realizowany będzie na terenie Powiatu Jaworskiego. Czas jego trwania przewidziany jest na lata 2011 – 2020. Wdrożenie programu nastąpi z dniem jego uchwalenia przez Radę Powiatu w Jaworze.

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej.

V. Adresaci programu

1. Ofiary przemocy w rodzinie (dzieci, współmałżonkowie, partnerzy, osoby starsze, osoby niepełnosprawne).
2. Sprawcy przemocy.
3. Przedstawiciele instytucji i służb udzielających pomocy osobom znajdującym się w sytuacji przemocy.
4. Świadkowie przemocy.
5. Społeczność lokalna – mieszkańcy Powiatu Jaworskiego.

VI. Realizatorzy programu

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze,
- Policja,
- Prokuratura,
- Sąd Rejonowy w Jaworze,
- Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Jaworskiego,
- Gminne Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Placówki służby zdrowia,
- Szkoły i przedszkola,
- Organizacje pozarządowe,
- Społeczność lokalna,
- Media,
- Kościoły,
- Domy Dziecka,

VII. Cele programu:

1. Zapobieganie występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Poprawa sytuacji rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie oraz usuwanie jej skutków.

VIII. Dotychczas podjęte działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1. Udostępnienie rodzinom i osobom dotkniętym przemocą bezpłatnego specjalistycznego poradnictwa prawnego i psychologicznego.
2. Udzielanie rodzinom i osobom informacji o przysługujących prawach i uprawnieniach.
3. Udzielenia informacji o możliwości uzyskania pomocy w środowisku lokalnym.
4. Podjęcie działań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie (na podstawie Programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/202/09 Rady Powiatu w Jaworze z dnia 26.03.2009 r.).
5. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego.

IX. Planowane działania:

Cel 1. Zapobieganie występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie.

Realizacja:

- Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie.
- Promowanie pozytywnych postaw i wartości rodzinnych.
- Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie występującego zjawiska przemocy w rodzinie.
- Podniesienie świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.
- Upowszechnienie informacji dot. zjawiska przemocy i ofertach pomocowych w środowisku lokalnym.
- Integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie.
- Podniesienie kompetencji służb zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Zadania:

- Zebranie danych liczbowych na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.
- Organizowanie lokalnych kampanii społecznych.
- Opracowywanie plakatów, ulotek, broszur na temat występującego zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy.
- Przeprowadzanie szkoleń, warsztatów oraz spotkań w szkołach i innych placówkach oświatowych w zakresie występującego zjawiska przemocy.
- Wypracowanie modelu interwencji oraz procedur postępowania w sprawach występującego zjawiska przemocy w rodzinie.
- Przeprowadzanie szkoleń, warsztatów oraz spotkań z zakresu przemocy w rodzinie dla policjantów, nauczycieli, pracowników socjalnych, służby zdrowia, kuratorów, księży oraz innych przedstawicieli organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

2. Cel 2. Poprawa sytuacji rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie oraz usuwanie jej skutków.

Realizacja:

- Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.
- Rozwój poradnictwa specjalistycznego.
- Uświadomienie sprawcy o własnych przemocowych zachowaniach wobec swojej rodziny.

Zadania:

- Umożliwienie osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy bezpłatnego specjalistycznego poradnictwa prawnego i psychologicznego.
- Udzielanie informacji o przysługujących prawach i uprawnieniach oraz możliwości uzyskania pomocy w innych instytucjach.
- Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie.
- Podejmowanie interwencji w środowisku.
- Utworzenie Ośrodka interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie.
- Działania korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.

X. Posiadane zasoby wspierające realizację programu

- Powołanie Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Kadra o wysokich kwalifikacjach i określonych kompetencjach.
- Możliwość wykorzystania lokalnych mediów.
- Dobra współpraca z Komendą Powiatową Policji w Jaworze, która na bieżąco informuje o interwencjach domowych i liczbie założonych procedur „Niebieska Karta”.
- Dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców Powiatu Jaworskiego dotkniętych lub zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.
- Realizowany corocznie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.
- Organizowany corocznie „Tydzień Ofiar Przestępstw” przez Prokuraturę Rejonową w Jaworze, w trakcie którego osoby pokrzywdzone na skutek przestępstwa mogą skorzystać z bezpłatnych porad, których udzielają pracownicy instytucji i organizacji zajmujących się pomocą osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

XI. Elementy wymagające wzmocnienia

- Brak wypracowanych przez służby i instytucje wspólnych procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych.
- Niskie zaangażowanie lokalnej społeczności w działaniu na rzecz zapobieganiu przemocy w rodzinie.
- Niewystarczająca współpraca instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (słaby przepływ informacji).
- Brak specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Jaworskiego.
- Brak warunków do wykonywania egzekucji eksmisji wobec sprawców przemocy (brak mieszkań socjalnych na terenie gmin).
- Bierna postawa ofiar przemocy oraz ich przekonanie o braku konsekwencji ponoszonych przez sprawcę będące czynnikiem zmniejszającym skuteczność istniejących mechanizmów i instrumentów prawnych skierowanych przeciwko sprawcy przemocy.

XI. Ewaluacja i monitoring

Program będzie podlegał ewaluacji w oparciu o zebrane dane podczas monitoringu. Systematyczne przeprowadzenie ewaluacji pozwoli uzyskać informacje dot. rezultatów realizowanych działań oraz stopień osiągania celów.

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze.

XII. Źródła finansowania

- Środki finansowe z budżetu państwa na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.
- W toku realizacji programu zakłada się możliwość pozyskiwania środków finansowych na jego kontynuowanie ze źródeł zewnętrznych, w tym z opracowanych projektów w ramach programów UE oraz udział w konkursach ministerialnych.
- Środki finansowe z budżetu Powiatu Jaworskiego.

XIV. Spodziewane efekty realizowanych działań

- Kompleksowa pomoc zarówno dla ofiar jak i sprawców przemocy przy udziale służb i instytucji, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej.
- Usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie oraz ujednoczenie procedur postępowania.
- Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
- Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.
- Wzrost specjalistycznej kadry udzielającej profesjonalnej pomocy.
- Wiedza na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie ma charakter długofalowy, podejmowane działania mogą ulegać zmianie w miarę potrzeb, sytuacji społecznej oraz warunków życia rodzin.